

[Poul Schlüter.]

sætningerne kommer til stede for på et rimeligt og passende grundlag at ændre den hidtidige stilling. Det siger sig selv, at det tidspunkt må rykke nærmere, hvor alt forskydes afgørende, for det ligger i den afgørende vending, kontakten mellem Kina og USA giver os håb om.

Derfor vil jeg sige til sidst, at Danmarks stilling til spørgsmålet om optagelse af diplomatisk forbindelse med Nordvietnam kan naturligvis ikke være en sag, som i al fremtid hviler på samme præmisser, som vi kendte for 5 eller 7 år siden. Men tidspunktet for en optagelse af denne diplomatiske forbindelse skal være politisk egnet. Dermed mener jeg ikke blot indenrigspolitisk egnet, men også egnet ud fra en udenrigspolitisk vurdering af det forløb, som måtte have forskuddt sig, når det drejer sig om Indokina. Således bedømmer vi i mit parti denne sag. Ud fra udenrigspolitiske synspunkter håber vi, at det tidspunkt nærmer sig, da Danmark kan optage diplomatisk forbindelse også med dette styre, som vi gør det med næsten alle andre på den globe, vi lever på.

Per Federspiel: Det måtte unægtelig vække en vis undren, at denne sag i strid med de indgåede aftaler om, hvad denne møderække skulle dreje sig om, skulle hastes igennem. Man må så spørge sig selv: hvad er der egentlig af interesser forbundet med dette krav fra socialdemokratiets side om åbning af diplomatiske forbindelser med Hanoi?

For det første er det ganske indlysende, at der ikke er nogen dansk udenrigspolitisk interesse forbundet med det. Dette fremsætte den daværende socialdemokratiske regering i 1968 en ganske overordentlig klar og velmotiveret redegørelse for. Der er intet sket i mellemtiden, som kan ændre stillingen fra dengang; der er ikke nogen grund for mig til at gå i enkeltheder med det.

Dernæst er spørgsmålet, om der er en almen politisk interesse, om vi fra dansk side ville kunne påvirke udviklingen i den retning, vi har ønsket: at opnå en forhandlingsfred i Vietnam. Jeg tror heller ikke, der her kan påvises det ringeste, som kan motivere, at noget sådant ville være tilfældet.

Endelig kan man spørge, om der er en særlig vietnamesisk eller østasiatisk interesse i, at vi fra dansk side åbner diplomatiske

forbindelser med Hanoi. Jeg tror ikke, man fra socialdemokratiets side har gjort noget forsøg på at motivere noget sådant.

Hvad bliver så tilbage? Det gør forslagsstillernes egen interesse i dette spørgsmål. Det blev rejst i marts måned i år, og med socialdemokratiets fulde tilslutning vedtog vi dengang en dagsorden, der pålagde regeringen at undersøge, hvilke initiativer der i samarbejde med andre os nærstående regeringer kunne tages for at fremme fredsmulighederne i Det fjerne Østen. Udenrigsministeren har klart gjort rede for, både her og tidligere for et andet forum, at sådanne muligheder ikke fandtes. Der var ikke nogen mulighed for, hverken på nordisk plan eller på europæisk plan, at tage noget skridt, som kunne fremme forhandlingsmulighederne.

Der er med andre ord ikke sket noget som helst nyt. Nu søger hr. Per Hækkerup krampagtigt at finde på en motivering for at drage dette spørgsmål ind i debatten i dag; han nævner to ting, og jeg går ud fra, at vi, når han kommer tilbage her på talerstolen, vil høre en tredje, som hr. Poul Schlüter allerede har omtalt.

Det første, hr. Per Hækkerup nævner, er de såkaldte Pentagonpapirer. Disse papirer er jo et ganske ejendommeligt dokument, uhyre interessant og i mange henseender forstemmende læsning. Men lad os se lidt på, hvad forhistorien egentlig er. Det er den, at en amerikansk forsvarsminister bliver stillet over for den opgave enten at få standset Vietnamkrigen mere eller mindre med det samme eller fortsætte med et eller andet mål for øje, og så spørger han sig selv: hvad er det egentlig for en politik, jeg er indskibet i? Velsagtens med en forholdsvis ringe politisk erfaring anstiller han så en videnskabelig eller delvis videnskabelig undersøgelse, en dokumentation af alt, hvad der er gået forud, og alt, hvad der har motivet den politik, som man er indskibet i. Denne undersøgelse foretages, men den foretages nødvendigvis på et ufuldkomment grundlag. Den foretages på grundlag af de dokumenter, der er tilgængelige i forsvarsministeriet i Amerika og de dertil knyttede institutioner. Men de egentlige for beslutningsprocessen afgørende dokumenter, nemlig dem, der befinder sig i præsidentens residens i Det hvide Hus, og dem, der be-